

SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA: PAMPIRI YA II
SETSWANA FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: 2½ Diura

Maduo: 100

ELA TLHOKO

1. Pampiri e, e na le ditsebe di le 4. Tsweetswee netefatsa gore pampiri ya gago e feletse.
 2. Pampiri e, e na le dikarolo di le PEDI:

KAROLO A: Dikwalo tsa Padi (60)
KAROLO B: Dikwalo tsa Tirisano (40)
 3. Araba dipotso tsothle ka Setswana, o dirisa tshwaraganyo le kgaoganyo ya mafoko, mopeleto le mareo a a kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.
 4. Botswerere mo kwalong, peong ya mabaka le mo thulaganyong ya dintlha, bo tla go tswela molemo.
 5. Botlhaswa le mokwalo o o sa buisegeng di tla go jela maduo.
 6. Araba dipotso di le THARO fela go tswa mo go tse TLHANO tse di boditsweng.
 7. Dipoelothuto tsa bobedi, boraro le bone: **Go buisa le go lebelela/bogela; go kwala le go tlhagisa; ga mmogo le tiriso ya puo.**
-

KAROLO A DIKWALO TSA PADI**POTSO 1 DIKWALO**

Mo karolong e, araba potso e le NNGWE fela ya tse PEDI tse di boditsweng.

1.1 PADI SAMORERWANA: M. D. MOTHOAGAE

(a) Buisa temana e e latelang, morago o arabe dipotso:

"Bona monna Gaboitlodiwe, megagaru e bosula thata. Fa lo ja thoto ya ga rre e le kanakana lo batla eng jaanong. Ruri moji ga a bope. Wena Keitheng, o dumela go tsiediwa bonolo fela jaana. O ntshiwa dijo mo ganong le wena o a dumela. O lesilo la bofelo. Wena Gaboitlodiwe o belwa ke kgora he, monna! O bona fela gore o gape kgomo tsa ga rre bonolo jalo! Ke batla go lo ..."

"Mogolole Pelotshweu baya pelo, Motshweneng. Re ne re leka go direla bana ba rona boswa."

"A wa re boswa Gaboitlodiwe? A ke go utlwa sentle gore o ne o re o direla bana ba gago boswa, ka boswa jwa me le bongwanake? Ka kgomo tsa ga rre! Monna kgomo tsoorra Modisapodi di kae? A kampo di tlhakane le tsa gaetsho rre ga a mpolelela?"

- (i) Rraagwe Pelotshweu ke mang? (1)
- (ii) Ba ne ba bua ba le kwa kae? (2)
- (iii) Go tewa eng fa go twe "Ruri moji ga a bope"? (2)
- (iv) Fa o bona, selo se se dirileng gore Pelotshweu a bo a šakgetse jaana se siame; kgotsa ga se a siama? Tshegetsa karabo ka mabaka a mabedi. (3)
- (v) Ke eng se se tlhodileng puisano e? Tlhalosa ka bokhutshwane. (4)
- (vi) Goreng Pelotshweu a re Gaboitlodiwe o belwa ke kgora? Tshegetsa ka mabaka. (3)

(b) "Go ganne ka letsatsi le bo fologang ka lona. Monageng a taboga a raletse motse ka seditse le morabana wa ditaola a kua mokgosi a lebile kwa go jona. Banna ba mo tlhabela mokgosi ba mo ja ka sekoti. A tloga Rantebeng a taboga go leba Madibaakwena. Dikhilometara di ka nna masome a mabedi. A leba kwa bodibeng jwa motswedi wa Phuthadikobo. A ralala motse wa Madibaakwena a thuntshitse lorole. Bana ba mo kuelela, bagolo ba mo tlhabela mokgosi."

Monageng ke mang? O ne a lebile kwa go bomang? Tlhalosa se se diragaletseng Monageng go iphitlhela a taboga a ralala motse. (15)

- (c) Buisa nopollo e e fa tlase mme morago o tthalose ka bokhutshwane se se tloedileng puisano e, o tthalose le toro ya ga Sekgabo le gore ke goreng a galefile jaana.

Molaetsa wa goroga kwa Dikgatlhong. Kgosimore o ne a setse a le malatsi a mararo koo. Sekgabo a tsenwa, a tlhoka go ja ditlhare ka meno. Ba ne ba gamarega botlhe mmogo le Pelotshweu. Go bua boammaruri le fa Pelotshweu a ne a rata mosimane a ya go rupa, o ne a solofetse fa a tla gana fa borraagwemogolo ba mo kopa. Ga dubega. Sekgabo a tsena monna ka maroba a dinko jaaka phefo ya kgwedi Seetebosigo.

(10)

- (d) "Tuelo ya bolelo ke loso, e bile se se sa feleng se a bo se tlhola." Netefatsa se ka go sekaseka botshelo jwa ga Gaboitlodiwe le gore o feletse kae.

(20)

60 maduo

KAROLO B DIKWALO TSA TIRISANO**POTSO 2 LEKWALO LA BOTSALANO**

Araba e le NNGWE FELA ya dipotso tse di latelang, e leng 2.1 kgotsa 2.2. Karabo ya gago e felele fela mo tsebeng e le nngwe, ke gore e nne boleele jwa mafoko a le 150–200 fela bo akaretse aterese, ditumediso, mmele le bokhutlo.

- 2.1 O lemogile gore o imile mme ga o itse gore o ka boleelela batsadi ba gago jang ka kgang e. Kwalela mmangwaneago lekwalo o mo kope thuso go tla go boleelela batsadi ba gago.

KGOTSA**LEKWALO LA SEMMUSO**

- 2.2 O falotse marematlou wa gago ka dinaledi tse thataro, bothata ke gore ga o na madi a go duelela dithuto tsa yunibesithi. Kwalela rateropo (mmeyara) wa kgaolo ya gago lekwalo o mo kope madiketleetsothuto (basari).

[30]**POTSO 3 DIKWALO TSE DIKHUTSHWANE LE TSE DILEELE**

Sekolo sa lona se tlhophilwe go emela porofense ya lona kwa dikgaisanong tsa dingangisano. Jaaka moeteledipele wa setlhopha, kwala mmuisano magareng ga gago le morulaganyi wa dikgaisano ka tseo di tlhokegang go tsenela dingangisano.

O itebagantse le:

- Moaparo
- Tiriso ya puo
- Dingwaga tsa batsayakarolo

Boleele jwa sekwalwa sa gago bo akaretse kagego e ka nna ya matseno, mmele le bokhutlo bo nne mafoko a a magareng ga 120–150.

[10]**40 maduo****Maduo otlhe: 100**